

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ директора гімназії №20

30.08.2024 № 199

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ГІМНАЗІЇ №20 ЧЕРНІГІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ

(перший-другий цикл початкової освіти)

на 2024/2025 навчальний рік

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

1. Загальні положення освітньої програми. Інформація про заклад
2. Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття освіти у закладі
3. Навчальний план та його обґрунтування
4. Загальний обсяг навчального навантаження
5. Форми організації освітнього процесу
6. Інструментарій оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти
7. Програмно-методичне забезпечення освітньої програми

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Освітня програма – це єдиний комплекс освітніх компонентів, спланованих і організованих закладом загальної середньої освіти для досягнення учнями результатів навчання. Основою для розроблення освітньої програми є Державний стандарт початкової освіти (стаття 33 Закону України «Про освіту», стаття 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту»).

Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ЗАКЛАД

Тип закладу – Чернігівська гімназія №20 Чернігівської міської ради

Кількість класів – 29

Кількість учнів – 836

Мова навчання – українська

Режим роботи - п'ятиденний, дві зміни навчання

Структура 2024/2025 навчального року

Структура навчального року за семестровою системою:
(Воєнний стан продовжується кожного разу лише на 3 місяці, тому обрахунок структури потрібно здійснювати на 175 днів)

I семестр – 02.09. 2024 - 27.12.2024

II семестр – 13.01.2025 - 30.05.2025

Канікули:

Осінні – 28.10.2024 – 03.11.2024

Зимові – 28.12.2024 – 12.01.2025

Весняні – 24.03.2025 – 30.03.2025

Тривалість уроків та перерв:

1 класи (тривалість навчального заняття 35 хв)

Тривалість уроку	Перерва
1 урок – 08.00 – 08.35	15 хв.
2 урок – 08.50 – 09.25	30 хв.
3 урок – 09.55 – 10.30	15 хв.
4 урок – 10.45 – 11.20	15 хв.
5 урок – 11.35 – 12.10	

2-3 класи (тривалість навчального заняття 40 хв)

Тривалість уроку	Перерва
1 урок – 08.00 – 08.40	10 хв.
2 урок – 08.50 – 09.30	30 хв.
3 урок – 10.00 – 10.40	10 хв.
4 урок – 10.50 – 11.30	10 хв.
5 урок – 11.40 – 12.20	

4 - ті класи (тривалість навчального заняття 40 хв.

2-га зміна навчання

Тривалість уроку	Перерва
1 урок – 11.40 – 12.20	20 хв.
2 урок – 12.40 – 13.20	10 хв.
3 урок – 13.30 – 14.10	20 хв.
4 урок – 14.30 – 15.10	10 хв.
5 урок – 15.20 – 16.00	10 хв.
6 урок – 16.10 – 16.50	

Режим дня відповідає вимогам Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, створює оптимальні умови для здійснення успішної освітньої діяльності. Розклад уроків складається з урахуванням динаміки працездатності учнів протягом дня, тижня, семестру, чергування видів діяльності і раціонального розподілу навчального навантаження.

Програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентрованості і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей; - логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання; - адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Зміст програми сприяє формуванню у здобувачів таких ключових компетентностей:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самотійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самотійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних

цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень. Спільними для всіх ключових компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими людьми. Враховуючи інтегрований характер компетентності, у процесі реалізації Типової освітньої програми або Освітніх програм рекомендується використовувати внутрішньопредметні і міжпредметні зв'язки, які сприяють цілісності результатів початкової освіти та переносу умінь у нові ситуації

Заклад освіти у своїй діяльності керується Конституцією та законами України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України, Міністерства освіти і науки України, ухвалами ради, рішеннями виконавчого комітету, розпорядженнями, наказами органу управління освітою, іншими нормативно-правовими актами та цим Статутом.

ВИМОГИ ДО ОСІБ, ЯКІ МОЖУТЬ РОЗПОЧИНАТИ ЗДОБУТТЯ ОСВИТИ У ЗАКЛАДІ

Період життя дитини від п'яти до шести (семи) років (старший дошкільний вік) визначається цілісною зміною її особистості, готовністю до нової соціальної ситуації розвитку. Пріоритетом цього процесу є формування і розвиток базових особистісних якостей дітей: спостережливості, допитливості, довірливості поведінки, міжособистісної позитивної комунікації, відповідальності, діяльнісного і різнобічного освоєння навколишньої дійсності та ін. Потенційно це виявляється у певному рівні готовності дитини до систематичного навчання – фізичної, соціальної, емоційно-ціннісної, пізнавальної, мовленнєвої, творчої.

Зберігаючи наступність із дошкільним періодом дитинства, початкова школа забезпечує подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формує здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховує ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти з іншого віку.

Місцевий орган виконавчої влади або орган місцевого самоврядування закріплюють за школою відповідну територію обслуговування і до початку навчального року беруть на облік учнів, які мають її відвідувати.

Зарахування учнів до закладу освіти здійснюється на основі чинних нормативно-правових актів.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ТА ЙОГО ОБГРУНТУВАННЯ

Навчальний план на 2024/2025 навчальний рік складено відповідно до вимог Закону України «Про освіту»; Постанови Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти». Навчальний план на 2024/2025 н. р. для першого та другого класів розроблено на основі типової освітньої програми для 1-2 класів (під керівництвом Савченко О. Я.), для третього та четвертого класів – на основі типової освітньої програми для 3-4 класів (під керівництвом Савченко О. Я.), затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743 «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2 та 3-4 класів закладів загальної середньої освіти та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів Міністерства освіти і науки України».

Навчальний план закладу охоплює інваріантну складову, сформовану на державному рівні, та варіативну складову, в якій передбачено збільшення годин на вивчення окремих предметів інваріантної складової, упровадження курсів за вибором, факультативів, індивідуальних та групових занять.

Повноцінність загальної середньої освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної частин робочого навчального плану. З метою забезпечення виконання Державного стандарту освіти забезпечено викладання предметів інваріантної складової, що визначені Типовими навчальними планами для кожного класу, в повному обсязі.

При розподілі годин варіативної складової робочого навчального плану враховано, що гранично допустиме навантаження вираховується на одного учня, а уроки фізичної культури не враховуються при визначенні цього показника.

(складений на основі типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Савченко О.Я)

[illegible]

Технологічна	Дизайн і технології	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Інформатична	Інформатика	-	-	-	-	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Фізкультурна	Фізична культура	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Разом		19+3	19+3	19+3	19+3	21+3	21+3	21+3	22+3	22+3	22+3	22+3	22+3	22+3
Разом без фізичної культури		19	19	19	19	21	21	21	22	22	22	22	22	22
<i>Варіативна складова:</i>		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Курси за вибором:														
	Індивідуальні та групові заняття:	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Гранично допустиме навчальне навантаження на одного учня	20	20	20	20	22	22	22	23	23	23	23	23	23
	Всього фінансується	23	23	23	23	25	25	25	26	26	26	26	26	26

Примітка: години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів, але обов'язково фінансуються.

ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ

Розподіл навчальних годин за темами, розділами, вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення очікуваних результатів, зазначених у програмі.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти. Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті початкової освіти, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної галузі.

Вони наведені в типових освітніх програмах:

1-2 класи

<https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2022/08/15/Typova.osvitnya.prohrama.1-4/Typova.osvitnya.prohrama.1-2.Savchenko.pdf>

3-4 класи

<https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2022/08/15/Typova.osvitnya.prohrama.1-4/Typova.osvitnya.prohrama.3-4.Savchenko.pdf>

ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку: формування компетентностей; розвитку компетентностей; перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей; корекції основних компетентностей; комбінований урок; використання технологій дистанційного навчання.

Також передбачені екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, квести, інтерактивні уроки (урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, відео-уроки, ділові ігри тощо. Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, забезпечуючи досягнення очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах з предмету.

У закладі широко впроваджуються інформаційно-комунікативні технології. Застосування ІКТ в освітньому процесі базується на загальному розумінні зміни ролі інформації та принципах інформаційної взаємодії в різних напрямках освітньої діяльності. Серед засобів, що можуть використовуватися, мультимедійні презентації, проекти, онлайн тести, програмні засоби навчання та інше. Це дозволяє формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності, критичне і логічне мислення, вміння приймати рішення, співпрацювати в команді, бути конкурентоздатними та впевненими особистостями.

У закладі освіти реалізується здобуття повної загальної середньої освіти за індивідуальною формою: екстернатною, сімейною (домашньою), педагогічний патронаж.

За заявою батьків заклад освіти може організувати здобуття освіти за індивідуальною освітньою траєкторією. Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується на підставі індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану, що розробляється педагогічними працівниками у взаємодії з учнем та/або його батьками, схвалюється педагогічною радою закладу освіти, затверджується його керівником та підписується батьками.

Освітня програма передбачає освітні компоненти для вільного вибору здобувачів освіти; має корекційно-розвитковий складник для осіб з особливими освітніми потребами. З метою належної організації освітнього процесу в закладі освіти формуються класи та/або групи, зокрема, інклюзивні, з дистанційною формою здобуття освіти.

В 2024-2025 навчальному році в закладі створено 5 інклюзивних класів, в яких навчається 14 учнів з ООС.

ІНСТРУМЕНТАРІЙ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Вимірювання результатів навчання здобувачів освіти відбувається шляхом: формувального оцінювання, яке допомагає відстежувати особистісний розвиток здобувачів освіти і хі опанування ними навчального досвіду як основи компетентності, вибудувати індивідуальну освітню траєкторію особистості; підсумкового (тематичного та завершального) оцінювання, під час якого навчальні досягнення здобувачів освіти співвідносяться з очікуваними результатами навчання, визначеними Типовою освітньою програмою на основі якої розроблену цю.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контрольно-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формувального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів.

Упродовж навчання в початковій школі здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Навчальні досягнення здобувачів освіти у 1-4 класах підлягають вербальному, формувальному оцінюванню.

Формувальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудовувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними типовою освітньою програмою.

Навчальні досягнення здобувачів у 3-4 класах підлягають формувальному та підсумковому (тематичному і завершальному) оцінюванню.

Формувальне оцінювання має на меті:

- відстежувати навчальний поступ учнів;
- вибудовувати індивідуальну траєкторію розвитку дитини;
- діагностувати досягнення на кожному з етапів навчання;
- вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню;
- аналізувати реалізацію освітньої програми та Державного стандарту початкової освіти, ухвалювати рішення щодо корегування навчальної програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини;
- запобігати побоювання дитини помилитися;
- плекати впевненість у власних можливостях і здібностях.

Орієнтирами для оцінювання навчальних досягнень учнів (формувального і підсумкового) є окреслення очікуваних результатів навчання, об'єднаних за галузями та проіндексовані відповідно до обов'язкових результатів навчання Державного стандарту початкової освіти.

Очікувані результати навчання слід використовувати для:

- встановлення цілей уроку, окремих видів діяльності учнів, вправ тощо;
- постійного спостереження за навчальним поступом учня/учениці з боку вчителів, батьків і самих учнів;
- поточного, зокрема й формувального, оцінювання;
- підсумкового оцінювання (для другого циклу навчання).

На основі очікуваних результатів навчання вчитель/вчителька може формулювати індивідуальні результати навчання учня/учениці відповідно до опанування ним/нею конкретного вміння, таким чином відстежуючи поступ учня за конкретний проміжок часу (напр., за два місяці).

Спостереження за навчальним поступом учнів та оцінювання цього поступу розпочинається з перших днів навчання дитини у школі і триває

постійно. Невід’ємною частиною цього процесу є формування здатності учнів самостійно оцінювати свій поступ.

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

Здобувачі початкової освіти проходять державну підсумкову атестацію, яка здійснюється лише з метою моніторингу якості освітньої діяльності закладів освіти та (або) якості освіти. Державна підсумкова атестація учнів 4-х класів проводиться відповідно до Порядку проведення державної підсумкової атестації, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 07.12.2018 №1369, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 02.01.2019 № 8/32979.

З 2019-2020 н.р. та станом на сьогодні ДПА для учнів 4-х класів було скасовано відповідними наказами МОН

З метою неперервного відстеження результатів початкової освіти, їх прогнозування та коригування можуть проводитися моніторингові дослідження навчальних досягнень на національному, обласному, районному, шкільному рівнях, а також на рівні окремих класів. Аналіз результатів моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації мети і завдань початкової освіти та вчасно приймати необхідні педагогічні рішення

ПРОГРАМНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Для виконання освітньої програми закладу на 2024/2025 навчальний рік передбачено використання, затверджених Міністерством освіти і науки України, навчальних програм з усіх предметів інваріантної частини; факультативів варіативної складової, що забезпечує інтеграцію загальноосвітніх програм, у єдину освітню програму, що дозволяє одержати запланований результат освіти.

Перелік навчальних програм для 1-4-х класів (НУШ)

№	Назва програми
1.	Типова освітня програма розроблена під керівництвом Савченко О. Я. 1- 2 клас (затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743 «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2 та 3-4 класів закладів загальної середньої освіти та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів Міністерства освіти і науки України»)
2.	Типова освітня програма розроблена під керівництвом Савченко О. Я. 3- 4 клас (затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743 «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2 та 3-4 класів закладів загальної середньої освіти та

	визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів Міністерства освіти і науки України»)
--	---

СХВАЛЕНО

Протокол засідання

педагогічної ради

30.08.2024 № 1